

1. Nime järgi oli ta viimane, aga tegelikult oma aja tipp. Sündis 17.04.1929 Bremenis, suri 09.06.2015 Palm Beachil. Väga haigena korraldas 2015. aastal oma lahkumistuuri, mis tõi kokku tohutu hulga publikut, ja ta suri paar kuud pärast viimast kontserti. Tema plaate on müüdud üle 200 miljoni. Kõlab Orange Blossom Special, mis oli tema orkestri omalaadne signatuur. Kellest on jutt? Teise punkti saavad need, kes teavad või saavad lugu kuuldes aru ja vastavad, mis on Orange Blossom Special.
<https://www.youtube.com/watch?v=bTnKDRqWYHY>

(AG)

AG, 2p

2. Neid on Eestis kolm ja nad asuvad Viljandis, Jõhvis ja Türil. Kusjuures Jõhvis on ta kinnisel territooriumil. Millest on jutt?

RK, 1p

3. Guardiani sõnul on see sari nii nutikas, et “West Wingist” jääb selle kõrval aeglane mulje. Sari põhineb prokurör Preet Bharara võitlusel investeerimishiiglase Steve Coheniga, kes maksis börsil manipuleerimise eest riigile 1,8 miljardit dollarit trahvi. Sarja peaosades on Paul Giamatti, Damian Lewis, Maggie Siff. Nimetage see sari, mille nimi käib läbi ka küsimusest.

KT, 1p

4. Keskkonnaminister Erki Savisaar soovis püütud haugi pildiga head uut, 2022. aastat. Millise kalaga poseerides sobiks Savisaare loogika põhjal soovida head 2023. aastat?

RK, 1p

5. Kaht sõjamasinat kutsutakse Sosistavaks Surmaks. Üks neist oli brittide hävituslennuk Bristol Beaufighter, mis võeti relvastusest maha 1960. aastal. Teine on senini NATO relvastuses ja neid on olnud ka Eestis. Mis masin?

AG, 1p

6. Martha Müller-Grählert kirjutas 1907. aastal luuletuse „Minu kodu“/”Mine Heimat”. Selle luuletuse viisistas 1910. aastal Simon Krannig ja üsna peatselt hakkasid Läänemere-äärsed rahvad seda peaaegu et oma rahvalauluks pidama. Sõnade autor püüdis oma autorlust tõestada, aga autoritasu ta ei saanud ja suri vaesuses. Mis laul?

Seda on lauldud tuhandetel eesti küla- ja perepidudel, aga see ei ole see laul, mille käigus lauale ja laua alla ronitakse. See on aga sama tuntud laul.

AG, 1p

7. Mille liikmed olid Graham Chapman, John Cleese, Terry Gilliam, Eric Idle, Terry Jones, Michael Palin?

AG, 1p

8. “... on lääne munandid, iga kord, kui tahan, et lääs karjuks, pigistan ...,” ütles Nikita Hruštšov. Mis oli see Hruštšovi mõjupunkt?

KT, 1p

9. Millise viimasel ajal vaidlustes palju elektrit õhku tekitanud ettevõtte juht on Kari Ekelund Thørud?

RK, 1p

10. 1941. aasta 10. mail hüppas otsitav Šotimaal Renfrewshire kohal langevarjuga lennukist välja, et kohtuda Hamiltoni hertsogiga, kes näis olevat kohane vahetalitaja rahu sõlmimiseks Briti valitsusega. Pärast kinniistumist Londoni Toweris viidi ta 20. mail koodnime Z all üle Aldershoti lähedale Mytchett Place'i. Kes see oli?

KT, 1p

11. "Whiskey in the Jar" on iidvana iiri laul, aga maailmakuulsaks sai see 1960. aastatel, kui seda hakkas laulma üks väga tuntud iiri bänd. Need mõnused habemikud on esinenud ka Eestis. Mis ansambliga on tegu?

<https://www.youtube.com/watch?v=hlWTASnnft4>

AG, 1p

12. „Maailma avastamine“ on 1960. aastate alguses eesti luulesse tulnud vabavärsi üks tuntumaid, kujundirohkemaid ja baroksemaid näiteid. Kes (1920-2007) on luuletuse autor?

KT, 1p

13. Veinikeldrites on kassil oluline roll. Mispärast? Näriliste püüdmine ei ole õige vastus. Või noh, seda me ei küsi ehk antud kontekstis on see ebaoluline.

AG, 1 p

14. Kui sõita Iisakust Jõhvi või Jõhvist Iisakusse, siis mille järgi saab Jõugal loodust vaadates aru, kas elektri hind on madal või kõrge?

RK, 1p

15. Maailmas on ehitatud kaks üleheliikiirusega reisilennukit. Concorde valmis 20 ja nendega tehti üle 50 000 liinilennu. Mitu liinilendu tehti TU-144-ga, mida valmis 16? Eksida võib kümne lennuga.

AG, 1p

16. Parmupill on üks vanematest muusikariistadest. Eestis on leide 13. sajandist ja soomeugri ning siberi rahvad peavad seda oma rahvapilliks. Kuidas kutsutakse parmupilli soome keeles? Nimesid on neli. Punkti saamisest piisab ühe kirjapanemisest, aga ma loodan, et kõlab ka meie kõrvale ootamatu ja karmnaljakas nimetus.

AG, 1 p

17. Kirjanik, kellest sai väidetavalt ENSV esimene ja ainus miljonär, kes oli EW ajal vaps ja ENSVs purupunane, aga võis endale kingitud Volga värvida sini-must-valgeks ja sellega mööda Eestit ringi kimada. Oli erakordselt vastiku iseloomuga tegelane. Kes?

AG, 1p

18. Nimetage käpaliste sugukonda kuuluv troopiline liaan. Mehhikos, oma kodumaal, oli ta asteekidel tähtis kultuurtaim. Parimat saaki saadaksegi Mehhikos, sest ainult seal leidub mesilase- ja koolibriliike, kes neid tolmendavad. Väljaspool Mehhikot on õite tolmendamiseks vaja inimeste abi. Esimesed taimed tõid Euroopasse 1510. aastal hispaanlased. Praegu kasvatatakse seda taime paljudes troopikamaades.

KT, 1p

19. Mis tegi eriliseks 1970. aastate keskel Volga autotehases valminud automobiili BA3-2102?

RK, 1p

20. 12. veebruaril 1935 hukkus USA mereväe dirižabel USS Macon. Pääsesid kõik pardalolnud peale stjuuard Florentino Edquiiba ja radist Ernest Edwin Dailey. Stjuuard polekski tohtinud sellel sõidul olla, sest ta kartis paaniliselt vett ning ei lahkunud põlevatelt rusudelt. Radistiga juhtunu kohta võib öelda halb õnn või *shit happens* või *bad luck*. Mis temaga juhtus?

AG, 1p

21. Austraalia menubändi Crowded House loo "Don't dream it's over" (1986) videos on üks nõukaaegse Eesti disaini hitt. Seda ka otsime ehk mis seal videos suures plaanis läbi käib?

AG, 1p

22. Tartu-Jõhvi maantee, seal, kus on silt O.W. Masingu sünnikohta, on sildi kohal veel ühe kirjaniku perekonnanimega suunaviit. See 1977. aastal sündinud kirjanik on elus ning ta on saanud 2020. aastal romaani "Ballettmeister" eest Virumaa kirjandusauhinna. Millist nime otsime?

RK, 1p

23. Mis lipuga on tegu?

KT, 1p

24. Millise plahvatusliku uudisega sai aasta lõpus kuulsaks soomlane Tuomas Katainen?

RK, 1p

25. Teise maailmasõja kaks ohvriterohkemat lahingut peeti Eesti pinnal. Üks 1941 ja teine 1944. Mõlemad on oma ohvrite arvu poolest maailma sõdade ajaloo tipus. Mis lahingud need on?

AG, 2p

LISAKÜSIMUS

1. Eile, 22. jaanuaril lõppes rahvaloendus. Nimetage palun 14 usutunnistust, mille vahel sai seal valida.